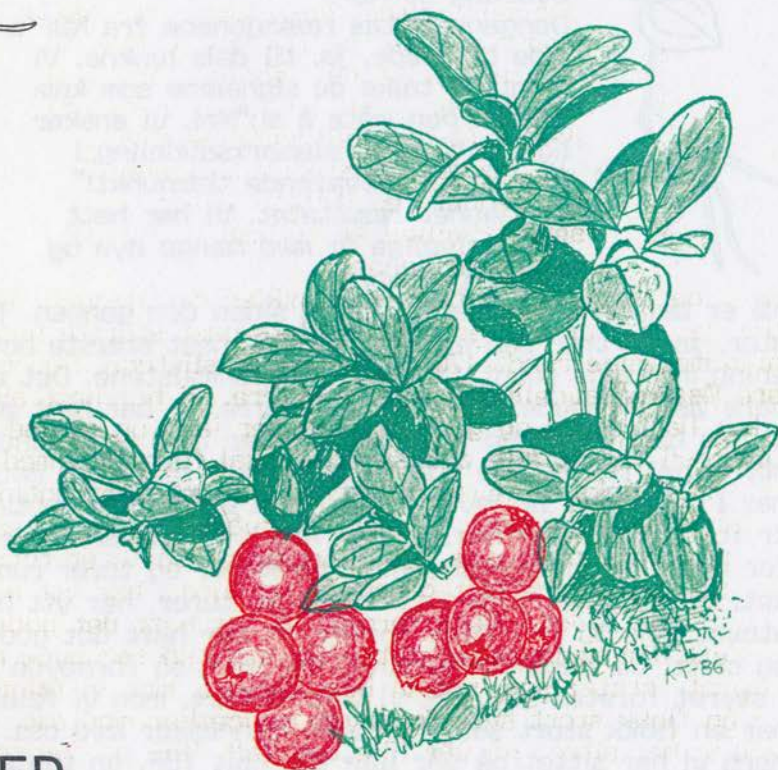
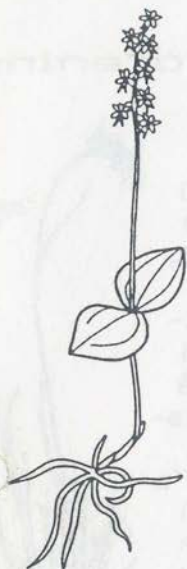

Listéra

4 - 1986

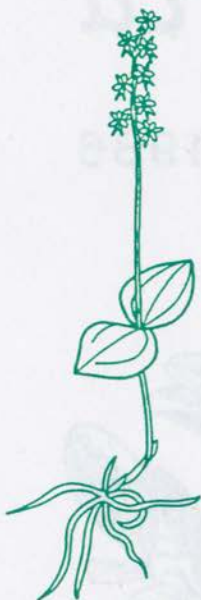

MED

HØSTENS PROGRAM

TELEMARK BOTANISKE FORENING

TBF og Norsk Botanisk Forening.

17 april 1980 fant stiftelsen av TBF sted. Rundt 40-50 mennesker møtte dengang fram, og det var vel ca. 30 som i første omgang tegnet seg som medlemmer. Et interimstyre ble valgt, og vi var igang.

Det som hadde skjedd forut for dette, var at det ble tatt kontakt med Norsk Botanisk Forening for å se på mulighetene til å danne en Telemarksavdeling av NBF.

Dengang følte reaksjonene fra NBF's side blandede, ja, til dels lunkne. Vi valgte å tolke de signalene som kom som en pen måte å si: "Nei, vi ønsker ikke å få noe Telemarksavdeling i NBF på det nåværende tidspunkt!" Vi kjenner resultatet. Vi har hatt seks trivelige år med mange nye og hyggelige venner.

Nå er det rent mye vann i havet siden den gangen. TBF er blitt stor, ja, vi tror den er blitt landets nest største botaniske forening med sine rundt 170 navn i medlemslistene. Det er vel trolig bare Østlandsavdelingen som er større. Vi har hatt aktive år, og vi har hatt store og gode opplevelser land og strand rundt. Vi i styret vil tro at alle ønsker at vi skal fortsette med dette. Vi har i over seks år levet "billig" med en medlemskontingent på 30 kr for hovedmedlemmer. Vi har fått vårt *Listera* og en årsrapport for dette og en mengde tilbud om møter og turer rundt om i fylket. De som har deltatt på møter og turer, har ytt bidrag langt utover sine 30 kr i flere former. Vi har hatt det godt i lag, re og slett! Om medlemmene alltid har vært så fornøyde med det vi i styret foretar seg, vet vi ikke sikkert, men vi føler lell at vi har en flokk stort sett fornøyde mennesker med oss.

Mens vi har sittet på vår lille tue kalt TBF, en tue som altså har vokst seg større med åra, har vi fått følere fra annet hold: Hva med TBF og Norsk Botanisk Forening? Vil dere ikke bli med? Vi har sagt hele tiden at slik NBF har vært ordnet med dyre kontingenter og til dels dyrt og tunglest medlemsblad, kan det neppe bli aktuelt. Svaret man gir oss blir da: Så bli med oss! Hjelp oss med å få forandring på dette!

Men NBF forandrer seg likevel, tar konsekvensen av den kritikken som også uten vår hjelp er reist. Lovverket foreslås endret i den lei vi i TBF har ment det burde forandres. Her gis muligheter til andre medlemsskapsformer uten dyre kontingenter og medlemsblad, kjent som Blyttia.

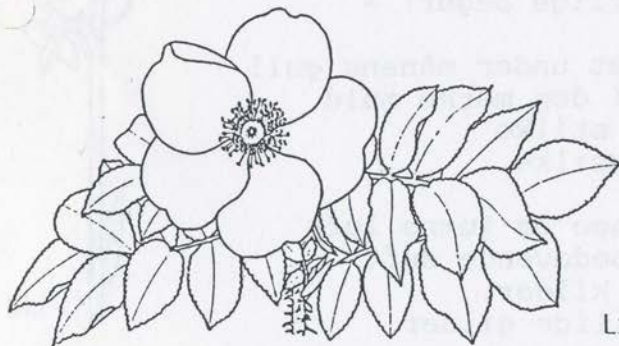
Vi har igjen ad omveier fått henvendelser om å slutte oss til fellesskapet i NBF. Vi i styret vet at det om kort tid vil innløpe en formell henvendelse til oss fra NBF om vi vil være med når deres lovverk endres slik at det lar seg høre å tilby våre medlemmer et medlemsskap.

Prinsippet burde være greit: Alle botanisk interesserte mennesker burde stå tilsluttet et landsomfattende fellesskap. Det vil i følge nye forslag til lover bli en tier mer i kontingent, såkalt "administrasjonsavgift". Lovene vil ikke endre vår status og vårt armslag. Vi kan arbeide og virke som før.

En viktig ting ved å bli med i fellesskapet er at vi i TBF ved siden av å trives i lag, kan arbeide aktivt for at folk på Toten, Hamar, Elverum og andre steder snart kan få sine egne botaniske foreninger. Dersom vi her kan være med å utbygge den "botaniske ødemarken" som er skapt for folk utenfor Oslogryta, ville det kan hende være verdt den tiere. Det er trolig at vi ennå lenge kan være "oss selv nok", men spørsmålet er om det er så riktig? Styret vil ikke foreslå noen ting i denne forbindelse, men vi tror at det kan være nyttig at medlemmene vet om at vi ønskes med i NBF. Spørsmålet blir ikke tatt opp på årets årsmøte, men vi håper at det er en sak som kan bli diskutert her i Listera eller på møter og turer i det neste året. Så til årsmøtet 1987 vet vi kanskje mye mer, og mange har kanskje da gjort seg opp en mening.

For styret

Roger H.

Lid

I en lesebok har vi funnet dette dikt av EINAR SOLSTAD:

NATTFIOLER.

I det lumre og lønnlige nattelys
står lukkede liljer som hvite lys
og vugger i luftens strømme
i tunge, urolige drømme.

Og inne i sivet ved havens tjern
stiger en susning, forsiktig og fjern,
som spede, barnlige røster
hviskende til en søster.

Men høyt over tjernets skiferblå speil
står som et rødt og ubrytelig segl,
i en natt som begynner å gråne,
den glødende julimåne.

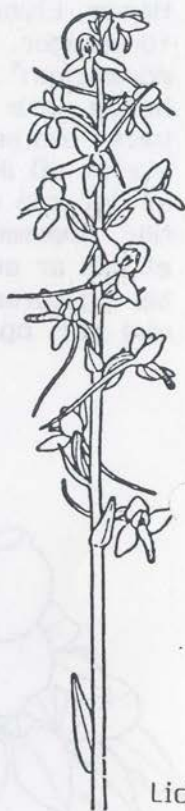
Som lydige terner for årets krav
blomstrer de tidligste urter av,
og glider i månegløden
drømmende inn i døden.

Men skjelvende ånder i dunkle bed
gjennom en øm og uvirkelig fred,
som kvinner i myke kjoler,
de våkende nattfioler!

Foldede ut, - forlegent, forsakt,
med tørstende sanser av mørket vakt,
mens nattevinden beveger
det spilte, begjærlige beger. -

Slik venter de tyst under månens gull
med røttene dypt i den mørke muld
og unge, knoklete stilke
hyllet i skumringssilke.

Og gjennom den tunge og lumre luft
bølger en søt og bedøvende duft
fra begrenes rike kilder,
som nardus ved hellige gilder.

Som blussende piker i mørkets favn
i smertelig uro og nattlige savn,
med hjertene åpne og blinde
bak lukkede døre og grinde,

slik venter de under det tause blå,
som om der var blomster å vente på,
som anet hver våken kime
en hemmelig møtetime!

Så hender det kanskje, mens natten er nær,
at en underlig, summende tusmørkehær
av duften og vinden ledet
senker seg ned i bedet.

Da er det for blomsten kan hende som
en hilsen fra himlen og stjernene kom:
vingede, milde kjeruber
med trøst til dens hellige gruber.

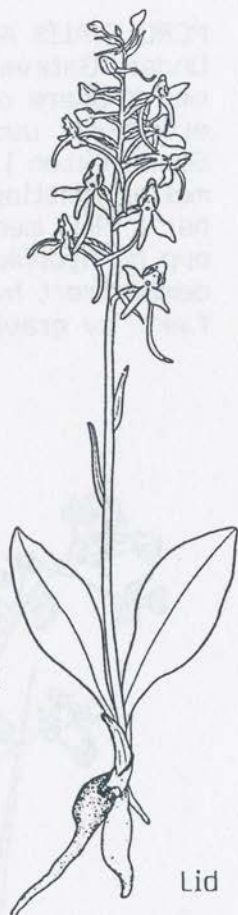
Så synker det glødende måneskjold,
og haven hvelver en dag i vold,
en blek og farveløs strimmel
slår opp over østens himmel.

Da sprenges morgenens gylne grind,
og natten lister seg lydløst inn
i poppelalléens lange
snoede skumringsgange.

Og brogede blomster vender tyst
de søvnige kroner mot dagens kyst,
av dunete blade bevaret
oldes de ut forklaret!

Men etter som dagningen gløder til,
står fremmed og trist i den tidlige ild
fiolenes fryktsomme klynger
med krøket stengler og gynger.

Forvirret står de i morgenens blå,
som skulle de en gang forunnes å gå
som bleke søvngjengerpiker
mot fjernere drømmeriker.

NYFUNN:

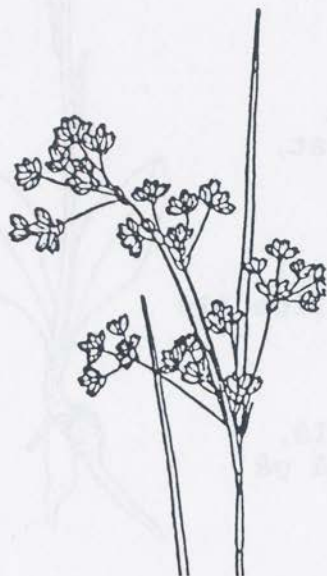
NYE PLANTEFUNN I TELEMARK I 1986.

LUZULA LUZULOIDES (Lam.) Dandy & Wilm. HVITFRYTLE. (Juncaceae). På vår Kragerøekskursjon 15. juni 1986 besøkte TBF Valberg for bl.a. å se etter gamle ballastplanter. På sørøstsida av huset, i lia inntil veien ned mot vannet sto en fin og tett bestand av hvitfrytle på sin hittil fjerde lokalitet i Telemark.

Hagen på Valberg ble i sin tid anlagt av svenske gartnere, og det er vel rimelig å anta at arten har kommet inn med frø i denne tida. Arten synes å ha funnet veien inn i norsk flora gjennom anlegg av parker og hager ved norske herregårder, i Holla, Ulefoss og på Tåtøy i Kragerø.

MERCURIALIS ANNUA L. UGRASBINGEL. (Euphorbiaceae).

Under "Gatevandringene i Kragerø" som ble arrangert i samarbeid med Kragerø og Skåtøy historielag 31. august i år, ble denne etterhvert uvanlige arten funnet på en nyoppkastet jordhaug i Smedsbukten i Kragerø. Denne ettårige arten ble funnet på gammel og blottlagt ballastjord. Prof. Tore Ouren fant ugrasbingel her i 1967, men arten er svært ustadig og dukker for det meste opp på nyoppkastet jord. Turdeltagerne fikk dermed tydelig demonstrert hvordan framvoksten av ballastplanter påvirkes f.eks. av graving.

Lid

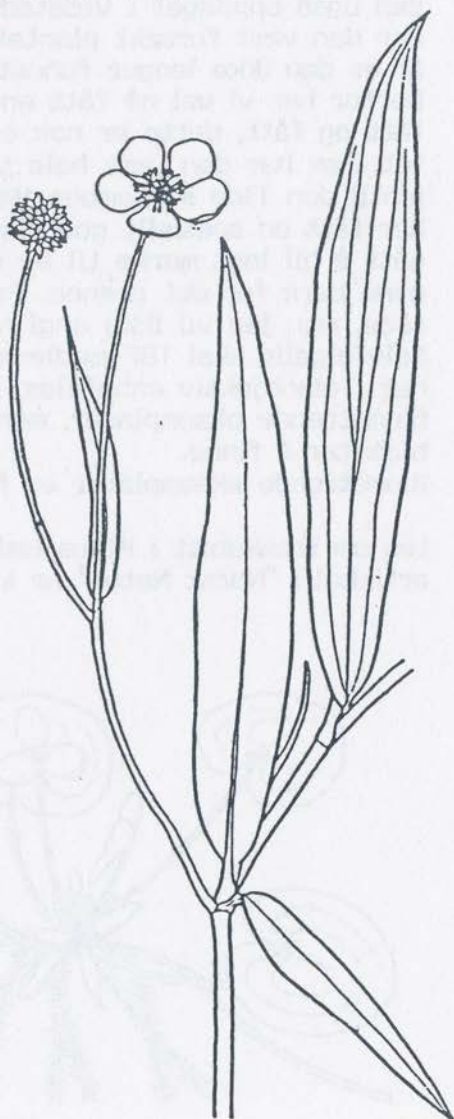
RANUNCULUS LINGUA L. KJEMPESOLEIE. (Ranunculaceae).

Petter og Karl S. Eriksen kan berette om en ny og større bestand av kjempesoleie i Bjørkedalen i Porsgrunn, ikke langt fra den gamle i Lundevann. De fant arten i osen der bekken fra Lundevann renner ut i Flogstادتjenna nedenfor Bjørkedal skole. Det er rimelig å anta at arten har kommet til Flogstادتjenna fra den gamle lokaliteten etter at bekken mellom disse to vanna ble grøftet opp.

TRIFOLIUM SPADICEUM L. BRUNKLØVER. (Fabaceae).

Denne kløverarten er langt fra vanlig her i fylket, men den ble i sommer funnet på to steder.

En Wischmann brakte med seg nyheten til Raulandsekskursjonen om at han hadde funnet en pen bestand ved en bygdevei i Hjartdal, og på hjemturen fra Rauland fant Øyvind Skauli arten i en veikant like i nærheten av Skarvannsdemningen nedenfor Møsvann. Av utseende kan den likne en liten gullkløver, men krona blir snart blankt brun i fargen.

Lid

ÅRETS FUNN I TELEMARK?

HYDROCHARIS MORSUS-RANAE L. FROSKEBITT (Hydrocharitaceae)
funnet i Nedre Telemark i september i år.

Froskebitt har alltid vært en av landets helt store sjeldenheter, og har ikke vært kjent fra vårt fylke.

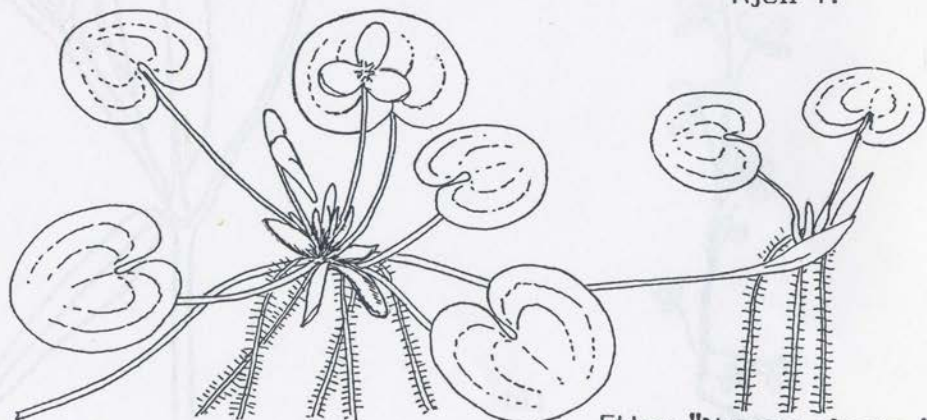
Første gang den ble funnet i landet var i 1892 i Øymark i Østfold. (Skinnarbutjern, Otteidkanalen og en dam nær Otteid). Siden ble den også oppdaget i Vasstادتjern i Vestby i Akershus. Forøvrig har den vært forsøkt plantet i noen dammer ved Oslo. I de siste år er den ikke lenger funnet på noen av disse stedene.

Derfor har vi vel nå fått en ny telemarking i norsk flora. Vel, fått og fått, dette er nok avgjort ingen nykommer på vår lokalitet. Her har den vært hele tiden. Den er bare vært oversett inntil den 13de september 1986, da den på grunn av visse forhold har fått en spesielt god oppblomstring, så den ikke kunne unngått å bli lagt merke til av et forbipasserende TBF-medlem med øyne bare for det grønne. Froskebitt har det godt på vårt område, men jeg vil ikke angi nærmere hvor det er her i bladet. Selvfølgelig skal TBF-medlemmer få beskue og fotografere arten her. Teleobjektiv anbefales. I september var det rimeligvis ikke blomstrende eksemplarer, men neste år blir det forhåpentligvis blomster å finne.

Blomstrende eksemplarer er fredet, hva?

Les om froskebitt i Klaus Høilands "Planter i fare", og hans artikkel i "Norsk Natur" nr 4 - 1981, "Utryddet i Norge".

Kjell T.

Etter "Norges planter".

Vipestarr, *Carex extensa*, i Telemark og Norge.

Den 17. august 1986 besøkte TBF vestenden av Gumøy ved Kragerø. I ei lita strandeng like ved gården Vest-Gumøy ble noen av turdeltagerne oppmerksomme på en starr i strandbeltet. Det viste seg å være vipestarr, *Carex extensa*, som da ble funnet på sin tredje lokalitet i Telemark. Alle tre lokalitetene ligger i Kragerø kommune, og Gumøylokaliteten ligger ca. 3,5 km fra den nærmeste kjente på Skåtøy.

Vipestarr ble funnet ny for Norge nettopp på Skåtøy i 1949 (O. A. Høeg & J. Lid, Blyttia 1949). Her ble den funnet innerst i den smale kilen som kalles Hellesengtjenna.

Telemark ble så vipestarr funnet på en nylokalitet på Skåtøy i 1981 av Hans Aksel Haugen. Denne gangen ble den funnet i bunnen av en lang kil som går inn ved Vestre Burøy.

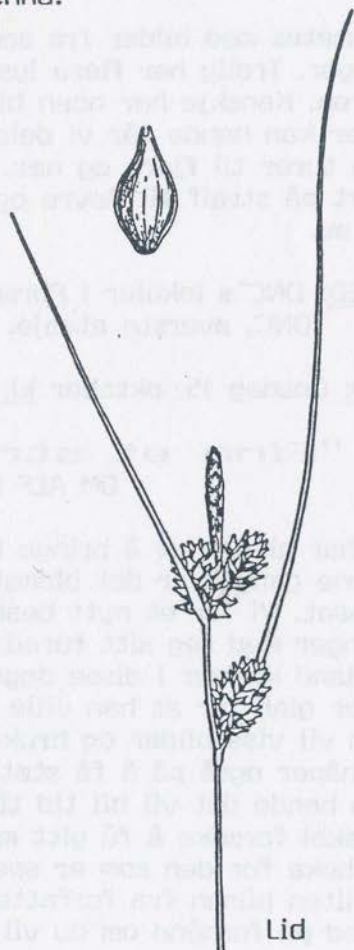
Samme år ble den også funnet i Dypvåg i Aust-Agder av Cees Bronger.

Før dette var vipestarr funnet ytterligere tre steder i Aust-Agder av Damsgaard og Rørslett. På to av deres lokaliteter er arten gått ut i følge Cees Bronger og Hans Aksel Haugen (Blyttia 1983). De anser arten i tilbakegang på to av dens lokaliteter her i landet og er usikre om status for Burøylokaliteten.

TBF besøkte Skåtøy i 1984. Begge lokalitetene av vipestarr ble da besøkt, og begge steder ble arten fun-

net i , etter våre begreper, gode bestander. Vipestarr kan derfor med sikkerhet sies å ha tre lokaliteter i Telemark av totalt fem intakte i Norge.

La oss håpe det blir fler!

Roger H.

Lid

INNEPROGRAMMET HØSTEN 1986.

#####

Det er tid for innemøter igjen med alt hva det kan bringe med seg av hygge. Styret har satset litt ekstra denne høsten siden det bød seg anledninger til å få hit foredragsholdere med hva vi tror er både spennende og interessante.

Her følger programmet vi håper er noe for enhver smak:

"MIMREMØTE".

MEDLEMMENES EGNE OPPLEVELSER I BILDER.

Vi møtes med bilder fra sommerens opplevelser og blomstervandring. Trolig har flere lyst til å vise sine inntrykk fra Raulands- turen. Kanskje har noen bilder fra Kragerø- eller Seljordsturene? Eller kan hende får vi dele noen av de mer private opplevelsene fra turer til fjern og nær. Noen har vært i utlandet, andre har vært på streif til Dovre og andre steder. Det er sikkert nok å ta av.

STED: DNC's lokaler i Porsgrunn, inn mellom Parkrestauranten og DNC, øverste etasje.

TID: Onsdag 15. oktober kl. 18.30.

"Finn et strå og tre dem på!"

OM ALF PRØYSENS BLOMSTER.

Vi har gleden av å bringe botanikk og kultur sammen igjen, og denne gangen er det blomstene i Alf Prøysens diktverden som er temaet. Vi får et nytt besøk av vår gode venn Klaus Høiland. Han bringer med seg sitt foredrag kalt "Finn et strå og tre dem på!" Høiland kommer i disse dager ut med en bok med samme tittel, og vi er glad for at han ville ta turen hit i TBF med foredraget sitt. Han vil vise bilder og bruke musikkseksempler for å belyse temaet. Vi håper også på å få støtte av levende musikk denne kvelden, og kan hende det vil bli tid til en allsang.

Vi skal forsøke å få gitt muligheter til å få kjøpt et eksemplar av boka for den som er spesielt interessert. Kanskje kan det bli en liten hilsen fra forfatteren denne kvelden. (Gi oss gjerne beskjed på forhånd om du vil kjøpe en bok!)

STED: DNC's lokaler i Porsgrunn.

TID: Onsdag 5. november kl. 18.30.

ÅRSMØTET.

Årsmøtet går av stabelen som vanlig i november, denne gangen fredag 14. november. Saker som skal behandles på årsmøtet bør være oss i hende sist i oktober. Disse blir sendt ut før årsmøtet. Etter årsmøtet vil det bli foredrag av Inger Nordahl fra Botanisk Institutt på Blindern. Hun har i mange år arbeidet med afrikansk vegetasjon og har særlig vært opptatt av liljefamilien. Hun kommer til å vise bilder og fortelle nettopp om dette, og vi må nok gne med å møte en nokså eksotisk flora i dette foredraget. Etterpå blir det snitter, kaker og kaffe eller brus til en pris av 30.- kr pr. person. Tid til en botanisk prat blir det vel også.

STED: Cort Adeler kro i Brevik, i Storgata like ved kinoen.

TID: Fredag 14. november kl. 18.30.

"Plantegeografiske/økologiske problemer i Telemarks flora".

Bak dette tilsynelatende vanskelige temaet skjuler det seg to ting, nemlig en del rare og uforklarlige planteforekomster i Telemarks flora og så professor Eilif Dahl. Utdyping av de plantegeografiske problemene får vår gjest stå for. Vi for vår del vil nøye oss med å slå fast at Eilif Dahl lenge har vært kjent som en dyktig fagmann innen økologi og som en flink foredragsholder. Han er kjent bl.a. fra sin deltagelse i "Det store spillet", et miljøkurs som gikk i samarbeid med NRK. For alle med naturvern-teresser burde hans navn være godt kjent.

STED: DNC's lokaler i Porsgrunn.

TID: Onsdag 3. desember kl. 18.30.

Hjemmebakst smaker fortsatt like godt på møtene ville vi tro, og om noen har tid og lyst, tas kaker til møtene i mot med takk. Ring gjerne på forhånd om dette!

Vel møtt!

Styret.

Raulandsturen sett med vestlandsøyne.

Var det noen som sa at telemarkingen er lat?

Det kan umulig gjelde den blomsterinteresserte utgaven.

Nå har vi, d.v.s. seksten vestlendinger, vært sammen med omtrent like mange fra Telemark i ca. ei uke, og maken til aktivitet!

De står opp i otta,- og får oss til å gjøre det samme. Det de kaller en liten tur, viser seg å være reine dagsmarsjen (i alle fall halvdags). De såkalte stiene de finner, går i de mest uframkommelige urer og/eller kratt. En ekte botaniker går dessuten ikke på stien. Finn Wischmann har rett i det. Den telemarkske ikke heller. Han snuser på kryss og tvers i terrenget. Stanser han, er det for å studere en plante. Setter han seg, er det for å bla i en flora eller innta drivstoff. Legger han (eller rettere hun) seg, er det for å dåne!

Vi fra vest er glade for at vi fikk være med dere i år også.

De´va´voldsomt kjekt, vi har fått oppleve de originale, telemarkske "vadderyddene", sett fantastiske kongsspir i store mengder, vasset i søterot,- nei, blomsterreferatet skal dere telemarkinger selv få ta dere av. Som dere har ordnet med opplegg, gjennomføring og etterarbeid av så mange fellesturer.

Så kom ikke her og snakk om telemarkingen og dovenskap!

Men det er nok riktig (som vi også har hørt) at enkelte av dem liker å ta seg en sull.

Og takk for det! - og for turen!

Inger.

* * *

Fint Kongsvoldopphold med NBF.

Turen til Kongsvold var virkelig artig. Vi var et par av dagene omkring Kongsvold, andre dager i Grimsdalen, på Tyrikvamsfjell (ved Gjevillvasshytta), et sted i Rondane (mest for å oppleve kontrasten med de andre fjellene) og andre steder. En svært rik flora var det jo. På Heimtjørnshøi nærmest vasset vi i høyfjellsklokke som vi så andre steder også. Av andre ting: Dovrevalmue, dovreløvetann, dvergtettegras, oppdalssildre (knoppsildre x bekkesildre), knutshørapp, krypsivaks, smalstarr osv. På veien hjem kjørte vi innom en lokalitet av skjeggklokke.

Petter.

STARR-SLEKTAS UENDELIGHET.

Av Roger Halvorsen.

"Det er en starr!" En hel del amatørbotanikere får frysninger på ryggen og lister seg stille bort for å se på andre ting når de hører slikt. Andre kaster seg ihuga over funnet for å forsøke å liste ut hva dette kan være for noe. Slik er ofte situasjonen på botaniske ekskursjoner, ikke minst i TBF.

Nå og da, når godbiter fra starrslekta dukker opp og viser at her kan det være verdt å leite litt ekstra, blir det diskutert utlydt med floraen eller med andre som har fått øynene opp for den spenninga starrene, *Carex*-slekta kan by.

Mange arter.

2000 arter er slektas omtrentlige artsantall, men bare rundt 100 arter er å finne viltvoksende i Norge. Noen av disse, f.eks. grønlandsstarr, *Carex scirpoidea*, er uhyre sjeldenheter, mens andre, f.eks. slåttestarr, *C. nigra*, er å finne nær sagt over alt og dessuten i et usannsynlig forskjelligartet antall.

Ei vanskelig slekt.

Den er vanskelig å finne ut av, *Carex*-slekta, og mange har lurt på hvordan en skal gripe saken an for å få litt tak på disse så tilsynelatende altfor like artene. Til det er det å si at med ei brukbar lupe og en god flora, som f.eks. Johannes Lids norsk-svensk-finsk flora, ja, og en liten porsjon tålmodighet, skulle en komme nokså langt. Spørsmålet er som oftest bare å begynne. Nå er det ikke så lett å finne fram, men det burde være gode muligheter for å komme godt igang. Og dessuten: Øvelse gjør mester! En bør ikke fortvile dersom det ikke blir resultater med en gang, og fortvil heller ikke over at de vel 100 artene i Norge lager mye ugreie med å trylle fram en uendelighet av hybrider, d.v.s. kryssninger mellom to arter. Disse hybridene havner ofte midt mellom foreldreartene av utseende, men det sikreste tegnet er at de har tomme fruktgjømmer, noe vi skal komme tilbake til nedenfor.

Starrene er halvgras.

Halvgrasfamilien eller starrfamilien, *Cyperaceae*, skiller seg fra grasfamilien, *Poaceae*, ved at stråa er margfylte (hule hos gras)

og ofte trekanta. Dette siste er ikke alltid så tydelig. Ledda mellom leddknutene, slik vi finner det hos gras, mangler hos halvgras. Familien har i Skandinavia 10 slekter, og starrene, Carex, skiller seg ut ved å ha enkjønna blomster og ved at frøet, nøtta, er gjømt inne i et hylster, egentlig et dekkskjell som har vokst sammen til et fruktgjømme.

Hva skal vi se etter for å bestemme arten?

Det er som regel best å bestemme starrene etter at fruktene har begynt å utvikle seg.

Først av alt skal vi se på aksa og hvordan de forholder seg til hverandre. De norske starrartene er hos Lid delt inn i fem hovedgrupper slik:

A: Strået har bare et aks og fruktene har to eller tre arr.

GRUPPE 1.

B: Strået har flere aks.

I. Aksa ser like ut eller omtrent like ut.

1. To arr på fruktgjømmet.

GRUPPE 2.

2. Tre arr på fruktgjømmet.

GRUPPE 3.

II. Hannaks og hunnaks står hver for seg på samme planten.

1. To arr på fruktgjømmet.

GRUPPE 4.

2. Tre arr på fruktgjømmet.

GRUPPE 5.

Blomstene og fruktene hos starr.

Hos starrene er blomstene alltid enkjønna, og de er redusert til det helt ekstreme. Hannblomstene består kun av støvbærere.

Hunnblomstene består av et fruktemne som omslutes av et fruktgjømme. Dette har nærmest form som en karaffel med kortere eller lengre hals. Ut av åpningen på fruktgjømmet vokser det ut en griffel med to eller tre arr. Når det ikke utvikles noen frukt (nøtt) inne i fruktgjømmet, kan det være en hybrid vi har med å gjøre. Under alle blomstene sitter det dekkskjell som også kan ha betydning for bestemmelsen av arten.

Blomstene er altså enten hann- eller hunnblomster. De kan sitte i reine hann- eller hunnaks hver for seg på samme plante eller i tvekjønna aks på samme plante. I det siste tilfellet sitter da hannblomstene enten oppe eller nede i akset. Hos tre av artene sitter hann- og hunnaks hver for seg på to forskjellige planter, og av disse er bare tvebestarr, *C. dioica*, å finne hos oss i Telemark.

Antall arr er viktig!

Som vi ser av nøkkelen er antall arr en viktig karakter når artene skal skilles fra hverandre. Nøy deg ikke med å se på bare en blomst. Et av arra kan være falt av blomsten, og da står du der.

Andre viktige karakterer.

Vi har nevnt aks-typer og arr som viktige karakterer. Det vil også være viktig å legge merke til fruktenes form og behåring (bruk en lupe). Avstanden mellom aksa betyr en del, og dessuten har noen arter aks på skaft. Toppen av "karaffelen" kalles gjerne for nebb, og dette mangler eller er svært kort hos noen arter, eller det kan være bøyd.

Voksestedet kan være den avgjørende karakteren for å bestemme arten. Dersom arten vokser tørt eller vått eller om det er en fjellplante eller lavlandsplante kan bety mye. Her gir som oftest Lids nøkkel god hjelp. Berggrunnen den vokser på er også viktig.

La oss så se på de fem forskjellige gruppene:

GRUPPE 1.

Som en kan se har artene her bare et aks på hvert strå, og tre av artene har reine hann- og hunnplanter som nevnt foran.

Noen av artene har to arr, andre har tre arr.

Til denne gruppa hører den aller sjeldneste arten av starr i Norge, ja, trolig også i Europa. Det er grønlandsstarr, *C. scirpoidea*. Flere av de andre artene finnes ikke i Telemark heller, og noen arter er dessuten nesten bare å finne i rikere plantesamfunn, f.eks. bergstarr, *C. rupestris*, som regnes som reinrosas, *Dryas octopetala*, faste følge i fjellet.

GRUPPE 2.

Arter som i gruppe 3, synes alle aksa omtrent like eller i alle fall svært like, men denne gruppa skiller seg ut ved å ha to arr. Alle aksa har normalt både hann- og hannblomster, men de kan være plassert øverst eller nederst i akset, alt etter arten.

Flere av artene er svært vanskelige å holde fra hverandre, men variasjonen innenfor gruppa er ganske stor. Her kan det være greit å passe på at hos noen arter sitter aksa så tett at det virker som om strået bare har ett aks, f.eks. strengstarr, *C. chordorrhiza*, og buestarr, *C. maritima*.

GRUPPE 3.

Denne gruppa har flere reine hannaks og et tokjønna aks i top-
pen. I dette tokjønna akset sitter hannblomstene nederst. Dette
akset skiller seg litt ut fra de øvrige. Hartmannsstarr, *C. hart-*
manii, klubbstarr, *C. buxbaumii*, og tranestarr, *C. adelostoma*,
likner mye på hverandre og kan være vriene med utypiske eksem-
plarer. Flere av artene i denne gruppa trives best på kalkrik
grunn og opptrer i rikere plantesamfunn. Ca. 10 arter hører hit.

GRUPPE 4.

Denne gruppa har flere reine hannaks og ett eller flere hannaks.
Hunnblomstene er utstyrt med to arr. Gruppa har 14 arter, men
det er kjent nesten tre ganger så mange hybrider med andre art-
er bare i Norge. Dette gjør bestemmelsen av artene i denne gr-
pa ganske vrien.

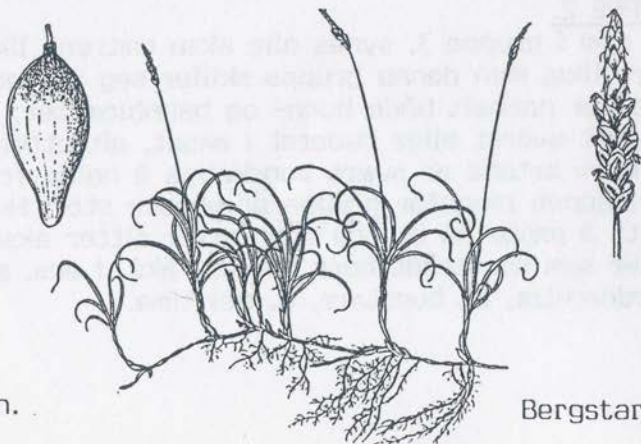
GRUPPE 5.

Dette er en stor gruppe med rundt 35 arter. Den har både hann-
og hunnaks på samme strå, men hunnblomstene har tre arr. For-
skjellene er store både i størrelse og i utseende for artene.
Noen av artene er sjeldne i Norge, og en av de sjeldneste,
vipestarr, *C. extensa*, er funnet på tre lokaliteter ved Kragerø.
I denne gruppa er det flere smågrupper av arter som er svært så
like, og av og til kan de være vanskelige å finne ut av. Imidler-
tid er dette den gruppa som gir mange sjanser til å "få til noe"
med starr, så det er ingen grunn til å gi opp.

Lykke til, - og det er å håpe at "stråforeningen" i TBF heretter
kan få litt mer sympati og kan hende få "øket tilslutning"!

Påfølgende illustrasjoner viser typiske eksempler innenfor hver
av gruppene:

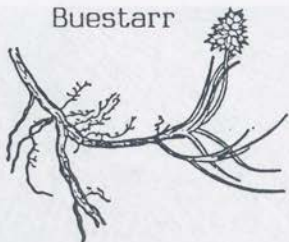
GRUPPE 1.

Etter Nordhagen.

Bergstarr

Buestarr

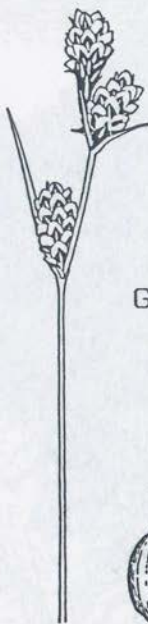
GRUPPE 2.

Taglstarr

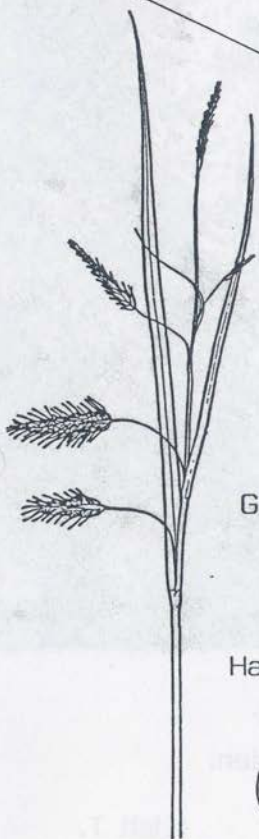
Tranestarr

GRUPPE 3.

Sotstarr

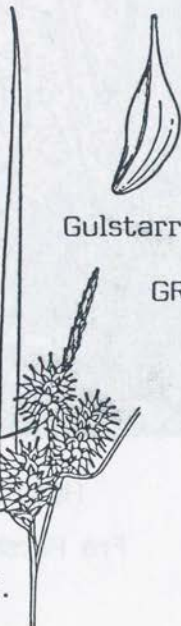

GRUPPE 4.

Havstarr

Etter Lid.

Gulstarr

GRUPPE 5.

Fingerstarr

HØST I TELEMARSSKOG.
Fra Persholet nord for Skien.

Kjell T.

En liten floristisk nøtt.

Av Petter Eriksen.

Nedenfor følger et skjema hvor det er krysset av 3 farger for hver linje. A til F representerer en familie (i noen tilfeller kun ei slekt). Et kryss markerer ei plante som har et navn som begynner med den angitte farge og har samme endelse som de andre på samme linje.

Eks: HVITROT, GULROT og BRUNROT er navn på 3 forskjellige planter som alle begynner med et fargenavn og som har felles endelse (rot). Men da alle ikke tilhører samme familie er kombinasjonen HVIT, GUL og BRUN ikke krysset av i skjemaet. Oppgaven er altså å finne riktige endelser for de angitte planter.

1 familier (evt. slekter) hvor det er fler enn 3 forskjellige planter som tilfredsstillt kravene over, er 3 av fargene plukket ut slik at hver endelse kun forekommer en gang.

	Hvit	Gul	Grønn	Blå	Rød	Brun	Svart
A	X	X		X			
B	X		X				X
C	X				X	X	
D		X	X	X			
E			X	X			X
F			X			X	X

Løsningen vil bli å finne i neste Listéra.

INNHold:

- Side 2 TBF og Norsk Botanisk Forening.
4 Nattfioler. Av Einar Solstad.
6 Nyfunn.
8 Funn av froskebitt i Telemark.
9 Vipestarr, *Carex extensa*, i Telemark og Norge.
10 Inneprogrammet høsten 1986.
12 Raulandsturen sett med vestlandsøyne.
12 Kongsvoldopphold med NBF.
13 Starr-slektas uendelighet. Av Roger Halvorsen.
19 En liten floristisk nøtt. Av Petter Eriksen.

ADRESSER OG TELEFONER:

-
- POSTBOKS: Telemark Botaniske Forening, Postboks 625,
Stridsklev, 3901 PORSGRUNN.
- FORMANN: Roger Halvorsen, Safirvn. 41, 3900 PORSGRUNN.
Tlf. 035 - 12557
- KASSERER: Bjørn Lervik, Rådyrvn. 84, 3900 PORSGRUNN.
Tlf. 035 - 57402
- STYREMEDL.: Liv Schiemann, Steinstuvn. 7, 3700 SKIEN.
Karl S. Eriksen, Badevn. 6, 3970 LANGESUND.
Tlf. 035 - 73145
- FLORA-ATLAS: Kjell Thowsen, Magnusgt. 1 B, 3700 SKIEN.
- POSTGIROKONTO: 3272 788
